

Metodika kompenzácie rozdielov medzi trhovými cenami a regulovanými cenami pri dodávkach energií zraniteľným domácnostiam prostredníctvom Iniciatívy SAFE
(september 2023)

Vypracované:

Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR *(Centrálny koordinačný orgán)*

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR *(odborný garant za sociálne záležitosti)*

Ministerstvo financií SR *(certifikačný orgán)*

Ministerstvo hospodárstva SR *(poskytovateľ dotácií zo štátneho rozpočtu, prijímateľ EŠIF)*

Konzultované:

Ministerstvo financií SR *(orgán auditu)*

Úvod

Slovenská republika sa aktuálne nachádza v bezprecedentnej situácii spôsobenej viacerými negatívnymi vplyvmi. Slovenské domácnosti boli postihnuté výpadkom príjmov v dôsledku situácie spôsobenej COVID-19. Rovnako najvyššia miera inflácie v histórii samostatnej Slovenskej republiky spôsobila enormné zvýšenie nákladov na energie. Tento stav sa ešte zhoršil v dôsledku Ruskej agresie na Ukrajine.

Z uvedených dôvodov Slovenská republika víta nedávno schválenú zmenu legislatívy EÚ pod názvom iniciatíva SAFE, ktorá umožní využiť nevyčerpané zdroje európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) programového obdobia 2014 – 2020 na kompenzáciu zvýšených nákladov na energie. Na jej základe je pripravená **Metodika kompenzácie rozdielov medzi trhovými cenami a regulovanými cenami pri dodávkach energií zraniteľným domácnostiam prostredníctvom Iniciatívy SAFE.**

Pri definovaní typu nákladov na energie, ktoré budú kompenzované zraniteľným domácnostiam prostredníctvom Iniciatívy SAFE, SR zvažovala viaceré možnosti. Po zohľadnení disponibilnej alokácie budú opatrenia SAFE zamerané na kompenzáciu výdavkov súvisiacich **so spotrebou plynu a elektriny.**

Obsah

1.	Legislatívne východiská Iniciatívy SAFE.....	3
2.	Definícia zraniteľnej domácnosti	3
2.1.	Identifikácia zraniteľných domácností v údajoch z Rodinných účtov	4
2.2.	Modelové príklady zraniteľných domácností v roku 2020	4
3.	Určenie percentuálneho podielu výdavkov zraniteľných domácností	5
4.	Mechanizmus financovania v SR.....	6
4.1.	Mechanizmus kompenzácií nákladov dodávateľom plynu zo štátneho rozpočtu SR.....	7
4.2.	Indikatívny zoznam dodávateľov plynu a spôsob výpočtu výdavkov na financovanie z Iniciatívy SAFE.....	9
4.3.	Mechanizmus kompenzácií nákladov dodávateľom elektriny zo štátneho rozpočtu SR .	10
4.4.	Indikatívny zoznam účastníkov trhu s elektrinou a spôsob výpočtu výdavkov na financovanie z Iniciatívy SAFE	11
5.	Implementácia Iniciatívy SAFE v SR	12
5.1.	Disponibilná alokácia	12
5.2.	Nastavenie výkonnostného rámca	13
5.3.	Implementačná štruktúra v SR.....	14
5.4.	Finančné riadenie Iniciatívy SAFE v SR.....	15
5.5.	Vysporiadanie finančných vzťahov za prostriedky EŠIF	16
6.	Zoznam príloh	18

1. Legislatívne východiská Iniciatívy SAFE

Legislatívnym východiskom pre iniciatívu SAFE je **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES**. Nariadenie nadobudlo účinnosť **1. marca 2023**.

Jedným z podporovaných opatrení Iniciatívy SAFE je pomoc z prostriedkov EŠIF programového obdobia 2014 – 2020 pri úhrade zvýšených nákladov na spotrebu energie v prípade zraniteľných domácností.

Iniciatíva SAFE stanovuje financovať výdavky energetickej krízy vo výške 100 % zo zdroja EÚ bez spolufinancovania členského štátu. Legislatíva EÚ umožňuje financovať výdavky vzniknuté prijímateľom od 1.2.2022. Zároveň je stanovený na tieto opatrenia maximálny limit vo výške **10 % národnej alokácie** zdrojov EFRR, ESF, KF, REACT EU v rámci cieľa 1, čo v podmienkach SR predstavuje 1,46 mld. EUR.

2. Definícia zraniteľnej domácnosti

Keďže legislatíva SR stanovuje len definíciu zraniteľného odberateľa, MPSVR SR pripravilo návrh definície zraniteľnej domácnosti pre konzultáciu s EK. Návrh bol spracovaný na podklade štatistického zisťovania Rodinné účty¹, ktoré realizuje ŠÚ SR v súlade s metodológiou a odporúčaniami pre harmonizáciu 2003, ktoré boli vypracované Eurostatom.² Koncept zraniteľnej domácnosti definovaný v tomto dokumente je v súlade s uznesením vlády SR č. 217/2023 z 12. mája 2023 k návrhu definície zraniteľnej domácnosti pre účel realizácie podporných opatrení Iniciatívy SAFE z prostriedkov EŠIF programového obdobia 2014 – 2020 pri podpore zraniteľným domácnostiam s cieľom pomôcť im pokryť ich náklady na spotrebu energie prostredníctvom kompenzácie dodávateľom rozdielu medzi trhovou hodnotou a limitom určeným vládou Slovenskej republiky.

Štatistické zisťovanie Rodinné účty je jediným dostupným zdrojom údajov obsahujúcim informácie o zložení domácností na území Slovenskej republiky, o ich sociálno-ekonomickom postavení a zároveň o ich výdavkoch na energie.

Zraniteľná domácnosť je domácnosť, ktorej ekvivalentný čistý príjem

- a) nepresahuje hranicu 80. percentilu rozdelenia ekvivalentných čistých príjmov slovenských domácností, alebo
- b) nepresahuje hranicu 85. percentilu rozdelenia ekvivalentných čistých príjmov slovenských domácností a aspoň jeden člen domácnosti patrí do niektorej z nasledujúcich zraniteľných skupín:
  1. nezaopatrené dieťa,
  2. osoba neschopná pracovať z dôvodu dlhodobých zdravotných ťažkostí,
  3. starobný dôchodca,
  4. osoba vo veku 65 rokov alebo vyššom.

Na účel definície zraniteľnej domácnosti:

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/household-budget-surveys>

² <https://ec.europa.eu/eurostat/ramon/statmanuals/files/KS-BF-03-003--N-EN.pdf>

Domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú a spoločne uhradzujú náklady na svoje potreby.³

Ekvivalentná veľkosť domácnosti sa určí na základe tzv. modifikovanej OECD škály, ktorá používa koeficienty 1 pre prvého dospelého člena domácnosti, 0,5 pre druhého a každého ďalšieho člena domácnosti vo veku 14 alebo viac rokov a 0,3 pre každé dieťa mladšie ako 14 rokov. Ekvivalentná veľkosť domácnosti je súčtom týchto koeficientov.⁴

Čistý súčasný príjem domácnosti je určený ako mesačný príjem v zmysle ukazovateľa 28 „*Net current monthly household income*“ podľa prílohy 4 k dokumentu Eurostatu „*Description of the Household Budget Survey (HBS) data transmission for the Reference Year 2020*“.⁵

Ekvivalentný čistý príjem domácnosti je podiel čistého súčasného príjmu domácnosti a ekvivalentnej veľkosti domácnosti.

2.1. Identifikácia zraniteľných domácností v údajoch z Rodinných účtov

Jednotlivé domácnosti sú v údajoch zo štatistického zisťovania Rodinné účty identifikované pomocou premenných HA04 a MA04A „Identifikačné číslo domácnosti“. Pre určenie, či domácnosť spĺňa podmienky definície zraniteľnej domácnosti, je použitá premenná HH011: „Čistý súčasný príjem domácnosti“, ktorá je následne vydelená ekvivalentnou veľkosťou domácnosti (premenná HB062), čím sa získa ekvivalentný čistý príjem domácnosti. Ak ekvivalentný čistý príjem domácnosti nepresahuje 80. percentil rozdelenia ekvivalentných čistých príjmov domácností pozorovaných v zisťovaní Rodinné účty, potom je domácnosť klasifikovaná ako zraniteľná. Ak ekvivalentný čistý príjem domácnosti nepresahuje 85. percentil rozdelenia ekvivalentných čistých príjmov domácností pozorovaných v zisťovaní Rodinné účty a zároveň aspoň jeden člen domácnosti spĺňa aspoň jednu z podmienok 1-4 v písmene b) definície zraniteľnej domácnosti, potom je domácnosť taktiež klasifikovaná ako zraniteľná. Pre zistenie splnenia podmienok 1-4 v písmene b) definície zraniteľnej domácnosti sú použité premenné ME01A „Hlavná ekonomická aktivita (samo-definovanie)“ a MB03 „Dosiadnutý vek v ukončených rokoch“.

Východiskovým zdrojom potrebných údajov je štatistické zisťovanie Rodinné účty 2020. Na základe tohto zisťovania dosiahol 80. percentil rozdelenia ekvivalentných čistých príjmov slovenských domácností v roku 2020 hodnotu 1 061 EUR a 85. percentil hodnotu 1 142 EUR.

2.2. Modelové príklady zraniteľných domácností v roku 2020

Tabuľka 1 uvádza horné hranice čistého súčasného príjmu rôznych typov zraniteľných domácností pre rok 2020. Aby bola považovaná za zraniteľnú, napr. domácnosť s dvoma dospelými a dvoma deťmi mladšími než 14 rokov mohla dosiahnuť čistý súčasný príjem vo výške najviac 2 398,20 EUR.

Tabuľka 1: Maximálna hranica čistého súčasného príjmu zraniteľnej domácnosti v roku 2020

Počet členov domácnosti	Ekvivalentná veľkosť domácnosti	Hranica čistého mesačného príjmu
-------------------------	---------------------------------	----------------------------------

³ § 115 Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb.).

⁴ Strana 13 v dokumente Eurostatu „*Description of the Household Budget Survey (HBS) data transmission for the Reference Year 2020*“ dostupnom na adrese <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/54431/1966394/Transmission+document+2020++V5.pdf/99be8934-7a25-ede7-e81d-c082a3b7a7ce?t=1674054051186>

⁵ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/54431/1966394/Standardised-key-social-variables.pdf>

Dospelí	Deti ⁶		základná	pre zraniteľné skupiny
1	0	1	1 061,00 €	1 142,00 €
1	1	1,3	—	1 484,60 €
1	2	1,6	—	1 827,20 €
2	0	1,5	1 591,50 €	1 713,00 €
2	1	1,8	—	2 055,60 €
2	2	2,1	—	2 398,20 €

Zdroj: Štatistický úrad SR a výpočty MPSVR SR

Tabuľka 2 obsahuje informáciu o tom, či by jednočlenná domácnosť s priemernou hrubou mesačnou mzdou vo vybraných odvetviach bola považovaná za zraniteľnú. Z priemernej hrubej mesačnej mzdy za rok 2020 je vypočítaný ekvivalentný čistý príjem odpočítaním výdavkov na dane a odvody. Keďže ide o jednočlenné domácnosti, ekvivalentná veľkosť domácnosti má v tomto prípade hodnotu 1. Ak ekvivalentný čistý príjem nepresiahol hornú hranicu 1 061 EUR, domácnosť sa považuje za zraniteľnú.⁷

V tabuľke 2 je uvedené, že takáto domácnosť by bola považovaná za zraniteľnú napríklad v odvetviach stavebníctva, veľkoobchodu a maloobchodu, ako aj v zdravotníctve a sociálnej pomoci. Na druhej strane, vo vysokopríjmových odvetviach – ako sú napr. informácie a komunikácia, alebo finančné a poisťovacie činnosti – by sa jednočlenná domácnosť s príjmom z priemernej mzdy nepovažovala za zraniteľnú.

Tabuľka 2: Zraniteľnosť jednočlenných domácností s priemernou mzdou vo vybraných odvetviach v roku 2020

Odvetvie	Priemerná mesačná hrubá mzda (rok 2020)	Ekvivalentný čistý príjem (v EUR)	Zraniteľná domácnosť? (hranica do 1 061 EUR)
Stavebníctvo	760 €	603,01	áno
Veľkoobchod a maloobchod	1 029 €	791,70	áno
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	1 226 €	929,89	áno
Informácie a komunikácia	1 967 €	1 449,67	nie
Finančné a poisťovacie činnosti	1 969 €	1 451,08	nie

Zdroj údajov: Štatistický úrad SR a výpočty MPSVR SR

3. Určenie percentuálneho podielu výdavkov zraniteľných domácností

Výpočet podielu prostriedkov, ktoré budú oprávnené na financovanie prostredníctvom Iniciatívy SAFE, vychádza z dát zo štatistického zisťovania Rodinné účty.⁸ V prvom kroku sa určí podiel výdavkov zraniteľných domácností na plyn na celkových výdavkoch slovenských domácností na plyn s použitím premennej HE04521 „Zemný plyn a svietiplyn“. Podiel výdavkov zraniteľných domácností na elektrinu na celkových výdavkoch slovenských domácností na elektrinu sa určí pomocou premennej HE04510 „Elektrina“.

⁶ Tabuľka 1 predpokladá, že všetky deti sú mladšie než 14 rokov. Ich koeficient pri výpočte ekvivalentnej veľkosti domácnosti bude preto 0,3. Pre domácnosti s nezaopatrenými deťmi je uvedená iba hranica disponibilného príjmu pre domácnosti, v ktorých aspoň jeden člen patril do niektorej z vymenovaných zraniteľných skupín (medzi ktoré nezaopatrené deti patria).

⁷ Tabuľka 2 predpokladá, že člen domácnosti nepatrí do žiadnej zo zraniteľných skupín. V opačnom prípade by sa príjmová hranica zraniteľnosti zvýšila na 1 142 EUR, čo by však v žiadnom z uvedených príkladov neovplyvnilo, či je domácnosť zraniteľná.

⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/household-budget-surveys>

V druhom kroku sú tieto podiely upravené o predpokladanú zmenu spotrebného správania zraniteľných domácností v porovnaní s ostatnými domácnosťami v čase vysokého rastu spotrebiteľských cien. Dá sa očakávať, že zraniteľné domácnosti budú mať silnejšiu motiváciu znížiť svoju spotrebu energií v porovnaní s domácnosťami s vyššími príjmami. V takom prípade bude v roku 2023 ich podiel na celkovej spotrebe plynu a elektriny nižší ako v predchádzajúcom období.

Za predpokladu, že zraniteľné domácnosti usporia 20 % spotreby plynu (a tiež 20% elektriny) a ostatné domácnosti budú spotrebúvať plyn a elektrinu na nezmenenej úrovni, potom sa podiel zraniteľných domácností na celkovej spotrebe plynu a elektriny zníži oproti podielu získanému v prvom kroku.

V čase prípravy tejto metodiky bolo najaktuálnejším dostupným zdrojom potrebných údajov štatistické zisťovanie Rodinné účty 2020. Na základe tohto zisťovania podiel výdavkov zraniteľných domácností na celkových výdavkoch slovenských domácností na plyn predstavoval 82,6 %. Po úprave o predpokladané zníženie spotreby zraniteľných domácností o 20 % bol ich predpokladaný **očakávaný podiel na výdavkoch všetkých slovenských domácností na plyn stanovený na úroveň 79,2 %**.

Podľa zisťovania Rodinné účty 2020 predstavuje podiel výdavkov zraniteľných domácností na celkových výdavkoch slovenských domácností na elektrinu 82,9 % . Po úprave o predpokladané zníženie spotreby zraniteľných domácností o 20 % predstavoval ich **očakávaný podiel na výdavkoch všetkých slovenských domácností na elektrinu úroveň 79,5 %**. Táto hodnota predstavuje percentuálnu sadzbu, ktorá je použitá na identifikovanie sumy oprávnenej na financovanie prostredníctvom Iniciatívy SAFE.

Údaje zo štatistického zisťovania **Rodinné účty 2022** (Štatistický úrad SR dňa 18. 9. 2023 poskytol predbežnú databázu údajov zo zisťovania Rodinné účty 2022) boli podkladom na aktualizáciu očakávaného podielu zraniteľných domácností na výdavkoch všetkých slovenských domácností na plyn v roku 2023 .

Na základe aktualizovaných údajov o zraniteľných domácnostiach za rok 2022 pristúpilo MPSVR SR v spolupráci s MIRRI SR k prehodnoteniu výšky percentuálnej sadzby vo vzťahu k zraniteľným domácnostiam.

Z aktualizovaných údajov vyplýva, že:

- 80. percentil rozdelenia ekvivalentných čistých príjmov slovenských domácností v roku 2022 dosiahol 1 108 eur,
- 85. percentil rozdelenia ekvivalentných čistých príjmov slovenských domácností v roku 2022 dosiahol 1 173,
- podiel výdavkov zraniteľných domácností na celkových výdavkoch slovenských domácností na plyn v roku 2022 dosiahol 84,9 %,
- po úprave o predpokladané zníženie spotreby zraniteľných domácností o 20 % **očakávaný podiel zraniteľných domácností na výdavkoch všetkých slovenských domácností na plyn v roku 2023 dosiahne 81,8 %**.

Hodnota **81,8 %** predstavuje percentuálnu **sadzbu, ktorá je použitá na identifikovanie sumy oprávnenej na financovanie prostredníctvom Iniciatívy SAFE** a bude aplikovaná na základňu stanovenú podľa kapitoly 4 tejto metodiky. Spôsob vysporiadania vo vzťahu k prostriedkom EŠIF je uvedený v kapitole 5.5 tejto metodiky.

4. Mechanizmus financovania v SR

V zmysle nariadenia vlády SR č. 19/2023 Z. z. došlo k stanoveniu maximálnych cien plynu, pričom MH SR zo štátneho rozpočtu SR zabezpečuje kompenzáciu nákladov pre dodávateľov plynu. V zmysle nariadenia vlády SR č. 465/2022 Z. z. poskytuje MH SR kompenzácie účastníkom trhu s elektrinou

(operátor krátkodobého trhu s elektrinou – OKTE, prevádzkovateľ prenosovej sústavy – SEPS a prevádzkovatelia distribučných sústav) v súvislosti so stanovením maximálnej výšky vybraných taríf pre odberateľov elektriny v domácnosti.

Kompensácia pri plyne predstavuje rozdiel medzi cenou stanovenou ÚRSO na rok 2023 a hodnotou učenou ÚRSO na rok 2022, zvýšenou o 15%⁹. Pre odberateľov elektriny v domácnosti je pre rok 2023 výška vybraných poplatkov stanovených ÚRSO určená v zmysle nariadenia vlády na úrovni roka 2022. Rozdiel stanovený ÚRSO na rok 2023 a výškou poplatkov na rok 2022 je predmetom kompenzácie. Z uvedeného vyplýva, že SR zo svojho štátneho rozpočtu podporuje všetky domácnosti, nielen zraniteľné¹⁰. Z Iniciatívy SAFE budú refundované kompenzácie dodávateľom plynu a elektriny na základe percentuálnej sadzby uvedenej v kapitole 3 tejto metodiky, ktorá zohľadňuje len alikvótny podiel prislúchajúci zraniteľným domácnostiam. Aj keď legislatíva EÚ umožňuje financovať prevádzkové náklady od 1.2.2022, v rámci SR k reálnemu zvýšeniu cien energií pre domácnosti došlo až od 1.1.2023. Z tohto dôvodu budú v rámci Iniciatívy SAFE financované výdavky, ktoré poskytlo MH SR ako kompenzáciu dodávateľom plynu a elektriny **v období od 1.1.2023 do 31.12.2023**.

4.1. Mechanizmus kompenzácií nákladov dodávateľom plynu zo štátneho rozpočtu SR

Na zabezpečenie bezpečnosti, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok plynu pre domácnosti v SR bolo v priebehu roka 2023 prijaté nariadenie vlády č. 19/2023 Z. z.¹¹ Na jeho základe MH SR pripravilo pre dodávateľov plynu pre domácnosti „Usmernenie Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky - Podrobnosti mechanizmu pre priebežné vyplácanie kompenzácie dodávateľom plynu v súvislosti s uplatňovaním nariadenia vlády SR č.19/2023 Z. z.“ a na základe Žiadosti dodávateľa plynu a jej overenia bolo zaslané oznámenie o schválení kompenzácie pre konkrétneho dodávateľa.

Na základe oznámenia o schválení kompenzácie dodávateľa zašlú MH SR výšku jednotlivých taríf¹² odberu plynu (D-1 – D-8) v zmysle rozhodnutia ÚRSO, ako aj podľa VHZ a nariadenia č. 19/2023 Z. z.

Platby budú prebiehať nasledovne:

---

⁹ Percento rozdielu – maximálne zvýšenie ceny plynu (komodity) o 15% vychádza z ustanovenia § 1 nariadenia vlády SR č. 19/2023 Z.z. z ktorým sa ustanovujú maximálne ceny za časť regulovanej dodávky plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a malých odberateľov plynu a regulovanej dodávky elektriny pre malých odberateľov elektriny a podmienky ich uplatnenia

¹⁰ Zo štátneho rozpočtu sú podporované vybrané skupiny zraniteľných odberateľov v zmysle zákona č. 250/2012 Z. z., ktoré zahrňujú aj iné skupiny okrem odberateľov domácností. Zo zdrojov iniciatívy SAFE budú podporené len zraniteľné domácnosti ktoré sú v súlade s konceptom zraniteľnej domácnosti uvedeným v kapitole 2, ktorý je v súlade s uznesením vlády SR č. 217/2023

¹¹ Vo vzťahu k nariadeniu vlády č. 19/2023 Z.z. vyčíslenie dopadov na štátny rozpočet je uvedené vo schválenom všeobecnom hospodárskom záujme na zabezpečenie bezpečnosti, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok plynu pre domácnosti v Slovenskej republike (uznesenie vlády č. 760/2022).

¹² Požiadavka na zaslanie výšky taríf vychádza zo skutočnosti, že nie všetci dodávatelia plynu pre domácnosti mali v rozhodnutiach ÚRSO pre rok 2022 určené rovnaké tarify ako v rozhodnutiach pre rok 2023. Uvedená požiadavka predstavuje vzhľadom na kompenzované prostriedky minimálnu administratívnu záťaž. Údaje o spotrebe plynu na jednotlivých odberných miestach vychádzajú z údajov prevádzkovateľa distribučnej siete a nie dodávateľa plynu. Kontrolný mechanizmus je založený na poskytnutí údajov o spotrebe na základe kontrolného odpočtu spotreby plynu na danom odbernom mieste, reálneho odpočtu na odberných miestach s nainštalovaným inteligentným meracím systémom alebo určením stavu meradla prostredníctvom typových diagramov dodávky.

1. Prvá platba zo štátneho rozpočtu SR za daný kalendárny mesiac (prvá platba)¹³

Prevádzkovateľ distribučnej sústavy (ďalej len „PDS“) v mesiaci T-1 zašle predpoklad spotreby na mesiac T. MH SR na základe predpokladu spotreby a výšky kompenzácie určí prvú platbu vo výške 70 % odhadovanej kompenzácie za mesiac T. Dodávateľ verifikuje podklady MH SR. MH SR zašle prostriedky štátneho rozpočtu SR dodávateľovi (do 15. kalendárneho dňa v mesiaci T).

2. Druhá platba za daný kalendárny mesiac (skutočná kompenzácia)¹⁴

PDS v mesiaci T+1 zašle spotrebu, určenú na základe meraných dát¹⁵, resp. typového diagramu dodávky za mesiac T. MH SR zašle kompenzáciu dodávateľovi (do konca mesiaca T+1) na základe skutočnej spotreby zaslanej od PDS mínus vyplatená kompenzácia v mesiaci T (prvá platba).

3. Zúčtovanie v roku 2024¹⁶

---

¹³ Prvá platba tvorí súčet prvých platieb pre jednotlivé tarifné skupiny D1 až D8, pričom prvá platba pre príslušnú tarifnú skupinu domácností je vypočítaná vo výške 70 % súčinu predpokladaného množstva plynu dodaného dodávateľom pre príslušnú tarifnú skupinu v nasledujúcom kalendárnom mesiaci na základe informácie od PDS a rozdielu medzi hodnotou SOPOÚRSO (podľa rozhodnutia ÚRSO) a SOPONAR (podľa VHZ a nariadenia vlády č. 19/2023 Z. z.), vrátane zohľadnenia dodávok plynu odberateľom v domácnosti v režime DPI, ak takéto vznikli. MH SR zašle výpočet prvej platby pre kalendárny mesiac dodávateľom plynu najneskôr do 5 kalendárnych dní daného kalendárneho mesiaca a dodávateľia plynu verifikujú výpočet prvej platby do 2 pracovných dní od jeho doručenia. Hranica 70 % pre poskytnutie prvej platby bola zvolená po dohode so zástupcami dodávateľov plynu má zabezpečiť dostatočný objem finančných prostriedkov pre poskytnutie dodávok plynu pre domácnosti v danom mesiaci.

¹⁴ MH SR uhradí dodávateľom plynu výšku skutočnej kompenzácie dodávateľa plynu vzťahujúcu sa na dodávku plynu v kalendárnom mesiaci do konca nasledujúceho kalendárneho mesiaca, zohľadňujúc prvú platbu pre príslušný mesiac a informáciu o skutočnom množstve dodaného plynu v kalendárnom mesiaci od PDS. Prípadný rozdiel sa zúčtuje v rámci ďalších platieb.

¹⁵ Údaje z určených meradiel získava PDS priamym fyzickým odpočtom údajov určeného meradla v meracom mieste; možnosť diaľkového prenosu údajov pri meraniach typu A a B tým však nie je dotknutá. Ak PDS nemá k dispozícii údaje namerané určeným meradlom, má právo stanoviť množstvo plynu typovým diagramom alebo použiť údaje získané na základe požiadania koncových odberateľov plynu o predloženie nameraných údajov (samoodpočet). Zistenie stavu určeného meradla pri odberných miestach s meraním typu C sa vykonáva v tomto poradí:

a) fyzickým odpočtom PDS alebo

b) samoodpočtom koncového odberateľa plynu, ktorý oznámi stav určeného meradla priamo na zákaznícku linku PDS alebo prostredníctvom užívateľa najneskôr v druhý pracovný deň nasledujúci po dátume odpočtu,

c) ak nie je preukázateľne možné vykonať odpočet spôsobom podľa písmena a) z dôvodu nedostupnosti meradla a odberateľ plynu neoznámi stav meradla podľa písmena b), odhadom stavu meracieho zariadenia k dátumu odpočtu na základe priradeného prepočítaného typového diagramu a poslednej aktuálnej predpokladanej ročnej spotreby plynu alebo

d) podľa odberov zemného plynu za obdobie dostatočne charakterizujúce spôsob odberu.

Je potrebné zdôrazniť, že fyzický odpočet plynu v domácnostiach s meradlom bez diaľkového odpočtu sa spravidla vykonáva raz za 12 mesiacov.

¹⁶ PDS vyhodnotí a ocení rozdiely v množstve distribuovaného plynu medzi údajmi o stave meradla podľa typového diagramu dodávky plynu za rok 2023 a aktualizovanými údajmi o spotrebe na odbernom mieste na základe fyzických odpočtov vykonaných v roku 2023 a 2024 pre dodávateľov štandardným spoplatnením rozdielu v množstve distribuovaného plynu podľa platných a účinných všeobecne záväzných právnych predpisov a zašle mesačne informáciu o takýchto rozdieloch MH SR.

MH SR uhradí dodávateľom plynu kompenzáciu nákladov vyplývajúcich dodávateľom z rozdielov v množstve distribuovaného plynu medzi údajmi o stave meradla podľa typového diagramu dodávky plynu za rok 2023 a aktualizovanými údajmi o spotrebe na odbernom mieste na základe fyzických odpočtov vykonaných v roku 2022, 2023 a 2024, ktorá bude zohľadňovať kladný, resp. záporný rozdiel medzi nákladmi, ktoré dodávateľia

Na základe spotreby plynu určenej podľa fyzických odpočtov určeného meradla vykonaných PDS na základe §76 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, určenej pre každé odberné miesto sa vykoná zúčtovanie v roku 2024. V domácnostiach v kategórii odberateľov D2 – D8 sa vykoná kontrolný fyzický odpočet plynu u odberateľov zaradených v odpočtových cykloch R07 až R11 v termíne do 30.6.2024, v súlade so zmluvne dohodnutými podmienkami a parametrami s dodávateľom služieb odpočtov určených meradiel. Následne sa určí stav meradla prostredníctvom typových diagramov dodávky pre všetkých odberateľov v kategórii domácnosti k 31.12.2023.

Následne dôjde k porovnaniu reálnej výšky kompenzácie a kompenzácie poskytnutej v roku 2023. Zúčtovanie bude vykonané najneskôr do 31. 8. 2024. V prípade, ak po vykonaní zúčtovania v roku 2024 budú identifikované neoprávnené výdavky, sa bude postupovať v súlade s kapitolou 5.5 tejto metodiky.

4.2. Indikatívny zoznam dodávateľov plynu a spôsob výpočtu výdavkov na financovanie z Iniciatívy SAFE

Celkovo je na Slovensku 1,4 mil. odberných miest domácností, ktoré odoberajú plyn. Tieto sú zásobované prostredníctvom 10 dodávateľov, z toho viac ako ¾ dodávok zabezpečuje SPP.

Tabuľka 3: Zoznam a identifikácia dodávateľov plynu podľa cenového rozhodnutia ÚRSO, počet domácností

Por. č.	Regulovaný subjekt/Dodávateľ plynu	IČO	Číslo cenového rozhodnutia	Počet domácností*
1	MAGNA ENERGIA a.s.	35743565	0002/2023/P	1 713
2	Stredoslovenská energetika, a.s.	51865467	0003/2023/P	47 930
3	ELGAS s.r.o.	36314242	0023/2023/P	56
4	Right Power a.s.	36366544	0012/2023/P	49
5	Energie2 a.s.	46113177	0008/2023/P	1 728
6	Východoslovenská energetika a.s.	44483767	0026/2023/P	144 908
7	Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	35815256	0014/2023/P	1 116 099
8	ZSE Energia, a.s.	36677281	0004/2023/P	88 928
9	UTYLIS	46903534	0021/2023/P	527
SPOLU				1 401 938

Zdroj: Vlastné spracovanie MH SR na základe údajov od PDS na území SR.

* Pozn. počet odberných miest domácnosti, ktoré mali nenulovú spotrebu plynu v mesiaci január 2023

Do počtu domácnosti budú zaradené len tie, ktoré mali v príslušnom mesiaci, za ktorý sa poskytuje kompenzácia v roku 2023, nenulovú spotrebu plynu. Dodávatelia GEON, a.s., a Projekt Gamma s.r.o. sú dodávateľia plynu poskytujúci univerzálnu službu, ale nepodali návrh ceny za dodávku plynu pre zraniteľných odberateľov v domácnosti na rok 2023.

V prílohe č. 1 sa nachádza prepočet reálnych výdavkov, ktoré MH SR uhradilo dodávateľom plynu ako kompenzáciu za znížené ceny plynu pre domácnosti v období 01 – 04 2023. Tieto výdavky predstavujú

uhradili PDS v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi ÚRSO a prevádzkovým poriadkom PDS ako dôsledok rozdielu v množstve distribuovaného plynu a SOPONAR.

Rozdiely medzi kompenzáciou poukázanou dodávateľovi plynu v roku 2023 a výškou kompenzácie na základe skutočne nameraných údajov o dodávke plynu pre odberateľov plynu v domácnosti týmto dodávateľom plynu v roku 2023 získaným od PDS sa vysporiadajú do 31. augusta 2024.

základňu, na ktorú sa aplikuje percentuálna sadzba zohľadňujúca zraniteľné domácnosti z prostriedkov Iniciatívy SAFE. Rovnako ako je uvedené v prílohe č. 1 sa bude postupovať pri všetkých kalendárnych mesiacoch roku 2023, resp. do času, kedy dôjde k vyčerpaniu disponibilnej alokácie EŠIF.

4.3. Mechanizmus kompenzácií nákladov dodávateľom elektriny zo štátneho rozpočtu SR

MH SR poskytuje kompenzácie účastníkom trhu s elektrinou (organizátor krátkodobého trhu s elektrinou – OKTE, prevádzkovateľ prenosovej sústavy – SEPS a prevádzkovatelia distribučných sústav /PDS/ uvedení v tabuľke 4) v súvislosti so stanovením maximálnej výšky vybraných taríf pre odberateľov elektriny v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov elektriny v roku 2023 podľa nariadenia vlády SR č. 465/2022. Nariadenie vlády SR č. 465/2022 stanovuje maximálne výšky vybraných taríf (§ 3 Tarifa za straty pri distribúcii elektriny, § 4 Tarifa TSS) a § 5 Tarifa TPS) pre odberateľov elektriny v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov elektriny pre rok 2023 na úrovni roka 2022.¹⁷ Od 1. mája 2023 nariadenie vlády SR č. 465/2022 stanovuje maximálne výšky uvedených vybraných taríf pre všetkých odberateľov elektriny. Aplikáciou nariadenia vlády vznikne na strane PDS (v prípade tarify za straty pri distribúcii elektriny), na strane prevádzkovateľa prenosovej sústavy SEPS (v prípade tarify TSS) a na strane organizátora krátkodobého trhu s elektrinou OKTE, a. s. (v prípade tarify TPS) potreba kompenzácie vzniknutých nákladov.

Nariadenie vlády SR č. 465/2022 obsahuje základné princípy kompenzačného mechanizmu uvedených účastníkov trhu s elektrinou. Podrobnosti výpočtu a postupu poskytovania kompenzácie upravuje Usmernenie MH SR. MH SR na základe vyhodnotených žiadostí uvedených účastníkov trhu s elektrinou zasiela kompenzáciu vzniknutých nákladov na základe distribuovaného množstva elektriny (tarifa za straty pri distribúcii) alebo koncovej spotreby elektriny (tarifa TSS a tarifa TPS) odberateľov elektriny v domácnosti a vybraných zraniteľných odberateľov elektriny za jednotlivé kalendárne mesiace počas roka 2023 v MWh.

Vzhľadom na zníženie administratívnej záťaže sa mechanizmus kompenzácie v rámci iniciatívy SAFE uplatní pri výdavkoch súvisiacich s kompenzáciou tarify za straty len tých domácností, ktorých odberné miesta sú pripojené k regionálnym PDS (predstavujú viac ako 95% prostriedkov za kompenzáciu tarify za straty). Do počtu domácnosti budú zaradené len tie, ktoré mali v roku 2023 spotrebu elektriny nižšiu ako 50 kWh.

Platby budú prebiehať nasledovne:

V prípade **tarify za straty pri distribúcii**¹⁸ elektriny, príslušný PDS zašle MH SR (spolu so žiadosťou o kompenzáciu) do 20. dňa nasledujúceho mesiaca („mt+1“) výpočet priebežnej mesačnej kompenzácie v EUR/MWh (vrátane DPH) spolu s údajmi pre výpočet výšky kompenzácie najmä údaje o distribuovanom množstve elektriny v MWh odberateľom elektriny v domácnosti za daný mesiac (mt), výšku tarify za straty na rok 2023 podľa Rozhodnutia o určení ceny na rok 2023 a výšku tarify za straty na rok 2022 podľa Cenového rozhodnutia na rok 2022 a ich rozdiel v EUR/MWh. MH SR uhradí kompenzáciu príslušným PDS najneskôr do 30 dní po konci daného kalendárneho mesiaca (mt).

¹⁷ Nariadenie vlády č. 465/2023 Z.z. sa od 1. mája 2023 uplatňuje pre všetkých koncových odberateľov elektriny

¹⁸ Tarifa za straty pri distribúcii elektriny predstavuje regulovaný poplatok stanovený Úradom na základe zákona 250/2012 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach, kde na základe §11 ods. 1, písm. e) podlieha prístup do distribučnej sústavy a distribúcia elektriny cenovej regulácii Úradu. Spôsob stanovenia tarify za straty pri distribúcii elektriny je určený v sekundárnej legislatíve Úradu pre reguláciu sieťových odvetví. Tarifa za straty pre rok 2023 bola určená na základe §28 vyhlášky ÚRSO č. 18/2017 Z.z. ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v elektroenergetike.

Výška kompenzácie je vypočítaná na základe rozdielu medzi výškou príslušnej tarify určenej predbežným opatrením ÚRSO na rok 2023 a výškou tarify určenej nariadením vlády SR pre rok 2023 na úrovni určenej cenovým rozhodnutím ÚRSO na rok 2022 v EUR/MWh. Prípadný rozdiel vyplývajúci z rozdielu medzi výškou taríf určených predbežným opatrením ÚRSO na rok 2023 a nariadením vlády SR vydaným na základe zákona č. 250/2102 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach na rok 2023 bude zohľadnený v rámci kompenzačného mechanizmu alebo bude predmetom konečného vysporiadania kompenzácie v roku 2024.

Zúčtovanie v roku 2024

Na základe spotreby elektriny pre každé odberné miesto, určenej na základe fyzických odpočtov určeného meradla vykonaných PDS pre každé odberné miesto v súlade s §40 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, sa vykoná zúčtovanie v roku 2024. Pre domácnosti, ktoré majú byť vyúčtované až v druhom polroku 2024, sa spotreba za rok 2023 pre účely kompenzácií stanoví v zmysle platnej legislatívy určením spotreby PDS k 31.12.2023 na základe posledného odpočtu v roku 2023.

Následne dôjde k porovnaniu reálnej výšky kompenzácie a kompenzácie poskytnutej v roku 2023. Zúčtovanie bude vykonané najneskôr do 31. 8. 2024. V prípade, ak po vykonaní zúčtovania v roku 2024 budú identifikované neoprávnené výdavky, sa bude postupovať v súlade s kapitolou 5.5 tejto metodiky.

4.4. Indikatívny zoznam účastníkov trhu s elektrinou a spôsob výpočtu výdavkov na financovanie z Iniciatívy SAFE

Celkovo je na Slovensku 1,8 mil. odberných miest domácností, ktoré odoberajú elektrinu. Tieto sú zásobované predovšetkým prostredníctvom 3 regionálnych PDS.

Tabuľka 4: Zoznam dotknutých účastníkov trhu s elektrinou a výška poskytnutých kompenzácií regulovaných taríf pre odberateľov elektriny v domácnosti za január 2023

	Názov spoločnosti	Tarifa	Výška kompenzácie taríf pre dodávku elektriny domácnostiam (€)
1.	OKTE, a.s.	TPS	6 209 168,24
2.	Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. (SEPS)	TSS	2 485 222,82
3.	Východoslovenská distribučná, a.s	tarifa straty distribúcia	7 415 439,92
4.	Stredoslovenská distribučná	tarifa straty distribúcia	9 600 765,65
5.	Západoslovenská distribučná, a.s.	tarifa straty distribúcia	11 167 270,03
	Spolu		36 877 866,66¹⁹

¹⁹ Kvantifikácia nákladov resp. odhad objemu finančnej kompenzácie regulovaných zložiek ceny elektriny na dosiahnutie 0% nárastu jednotkových cien elektriny v roku 2023 oproti roku 2022 je v materiáli predloženom na rokovanie vlády, ktorým bolo schválené nariadenie vlády SR č. 465/2022 Z.z. (403,8 mil. Eur; z toho náklady na straty v sústavách 349,9 mil. Eur)

5. Implementácia Iniciatívy SAFE v SR

5.1. Disponibilná alokácia

Implementácia Iniciatívy SAFE bude v SR realizovaná prostredníctvom viacerých operačných programov, ktoré identifikovali riziko nevyčerpania alokovaných prostriedkov. Dôvodom nevyčerpania alokácie je najmä neukončené verejné obstarávanie, nevyčerpaný rozpočet projektu, spiace projekty, nerealizované aktivity v dôsledku COVID-19. Na základe aktualizácie vyčísleného objemu finančnej alokácie operačných programov programového obdobia 2014 – 2020 v zmysle úlohy C.5 uznesenia vlády SR č. 806/2022 a na základe revízií operačných programov predložených EK rezorty k 25. 9. 2023 identifikovali disponibilnú alokáciu na opatrenia SAFE v sume 1 100 097 547 EUR. Podrobné rozdelenie zdrojov je uvedené v tabuľke 5.

Tabuľka 5: Alokácia uvoľnená jednotlivými riadiacimi/sprostredkovateľskými orgánmi

OP	Zodpovedný rezort (RO/SO)	FOND	Suma plánovaných zdrojov EŠIF na Iniciatívu SAFE k 12.12.2022	Suma plánovaných zdrojov EŠIF na Iniciatívu SAFE k 25.09.2023	
			EUR	EUR	
OP II	MD SR	EFRR	205 618 080	150 000 000	
		KF	551 589	0	
	MIRRI SR	EFRR	150 000 000	200 000 000	
	MŠVVaŠ SR	EFRR	74 818 551	74 818 551	
OP KŽP	MH SR	EFRR	0	150 000 000	
		MŽP SR/SAŽP	KF	387 899 356	448 912 261
		MŽP SR/SAŽP	EFRR	0	0
		MV SR	EFRR	0	0
IROP	MH SR/SIEA	EFRR	0	0	
		MIRRI SR	EFRR	155 292 844	
		MIRRI SR	REACTEU/EFRR		76 366 735
		MZ SR	EFRR	15 404 830	
OP LZ	MK SR	EFRR	18 302 326		
		MPSVaR*	EFRR		32 000 000*
Rezorty spolu			1 055 887 576	1 100 097 547	

Zdroj: Vlastné spracovanie MIRRI SR

* alternatívny návrh predložený v rámci revízie OP LZ, verzia 13.1. Po zohľadnení príspevku z OP LZ dosahuje celková alokácia na SAFE 1 132 097 547 EUR

Poznámka o vylúčení zodpovednosti:

Tabuľka obsahuje predbežné údaje.

V rámci OP, ktoré vyčleňujú disponibilné zdroje na Iniciatívu SAFE, budú vykonané revízie s cieľom vytvorenia samostatných prioritných osí, do ktorých budú presunuté zdroje na realizáciu Iniciatívy SAFE. Výška zdrojov vyčlenených na Iniciatívu SAFE sa môže zmeniť v nadväznosti na aktuálny stav implementácie a hrozby nedočerpania záväzkov programového obdobia 2014 – 2020.

Podľa stanoviska EK odobreného právnu službou EK, ktoré bolo opätovne potvrdené na webinári „How to implement SAFE“ dňa 14.3.2023, nespádajú opatrenia SAFE pod pojem „civilná ochrana“ podľa smernice 2001/42/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie, preto sa výnimka z procesu SEA, ktorá bola

uplatnená pri FAST CARE, v prípade revízií OP v súvislosti so SAFE nedá aplikovať. Súčasťou procesu revízie OP je teda povinnosť uskutočniť zisťovacie konanie, resp. kompletný proces posudzovania vplyvov na životné prostredie (SEA) podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov čo predstavuje výraznú komplikáciu najmä v prípade OP KŽP. V zmysle uvedených vyjadrení EK bude **súčasťou revízií OP** v súvislosti s vytvorením osobitných prioritných osí pre SAFE **aj proces** posudzovania vplyvov na životné prostredie (**SEA**).

Nové samostatné prioritné osi vytvorené v rámci OP pre opatrenia Iniciatívy SAFE budú obsahovať **identické odôvodnenie potreby opatrení** na riešenie energetickej krízy, zdôvodnenie presunu alokácie z iných prioritných osí, rovnaké aktivity, výsledky a rovnaký ukazovateľ výstupu (aj keď s rozdielnymi hodnotami).

Na základe podkladov Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO) predstavuje pre rok 2023 priemerná maximálnu cenu za dodávku plynu pre odberateľov v domácnosti cenu vo výške **105,9 EUR/MWh** bez DPH (bez započítania fixnej mesačnej sadzby za odberné miesto - FMSo dodávateľa), zatiaľ čo priemerné maximálne ceny za dodávku plynu pre odberateľov v domácnosti pre rok 2022 stanovené ÚRSO boli vo výške cca **24,8 EUR/MWh** bez DPH. Výška maximálnej ceny za združenú dodávku plynu (SOPo) bez DPH (bez fixnej časti) pre dodávateľa tak pre rok 2023 mala byť o cca 327 % vyššia v porovnaní s rokom 2022. V rámci nariadenia vlády SR č. 19/2023 Z. z. ktorým sa ustanovujú maximálne ceny za časť regulovanej dodávky plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti a malých odberateľov plynu a regulovanej dodávky elektriny pre malých odberateľov elektriny a podmienky ich uplatnenia, boli vládou SR stanovené maximálne ceny za časť regulovanej dodávky plynu pre koncových odberateľov plynu v domácnosti ako 1,15 násobok maximálnych sadzieb v jednotlivých tarifných skupinách D1až D8 za dodávku plynu pre odberateľov plynu v domácnosti platných v roku 2022.

Súvisiace kompenzácie pre dodávateľov predstavujú nárok na verejné financie približne vo výške **1 690 269 273 EUR** (vrátane DPH).

Pri zohľadnení aktuálnych trendov vývoja trhovej ceny by **zvýšenie koncovej ceny elektriny** pre domácnosti **mohlo prekročiť 235 %**. V pomere k celkovým príjmom by takéto zvýšenie ceny elektriny predstavovalo zásadnú položku, pričom u veľkého počtu domácností môže dôjsť k prepadu do tzv. energetickej chudoby.

Celkový predpokladaný objem kompenzácie pre všetky domácnosti v zmysle Nariadenia vlády SR č. 465/2022 Z. z. na základe odhadu (vychádzajúceho z januárovej výšky kompenzácie) predstavuje hodnotu cca **400 mil. EUR**.

5.2. Nastavenie výkonnostného rámca

V nadväznosti na webinár EK „How to implement SAFE“ zorganizovaný 14.3.2023 a následné rokovania s EK **ukazovateľ výsledku** v prípade nových prioritných osí pre opatrenia Iniciatívy SAFE **nebude definovaný**. Ako **ukazovateľ výstupu** bol stanovený ukazovateľ **CV36 Počet zraniteľných domácností podporených s cieľom pomôcť im pokryť náklady na spotrebu energie**. Je v súlade s modifikovaným dokumentom EK „Non-Paper: List of programme specific indicators related to the cohesion policy direct response to the COVID-19 pandemic and under SAFE (including under REACT-EU)“ zaslaným SR 27.3.2023.

Tento ukazovateľ výstupu bude použitý v prípade všetkých OP ktoré vyčleňujú časť alokácie pre Iniciatívu SAFE. Keďže prostredníctvom Iniciatívy SAFE budú podporené všetky zraniteľné domácnosti, budú cieľové hodnoty ukazovateľa pre každý OP stanovené na základe podielu zraniteľných domácností zodpovedajúceho podielu zdrojov daného OP na celkovej alokácii vyčlenenej na opatrenia Iniciatívy SAFE. Plnenie ukazovateľa bude overované na úrovni prijímateľa na základe spotreby deklarovanej dodávateľmi, určenej na základe meraných dát v mesiaci T+1.

5.3. Implementačná štruktúra v SR

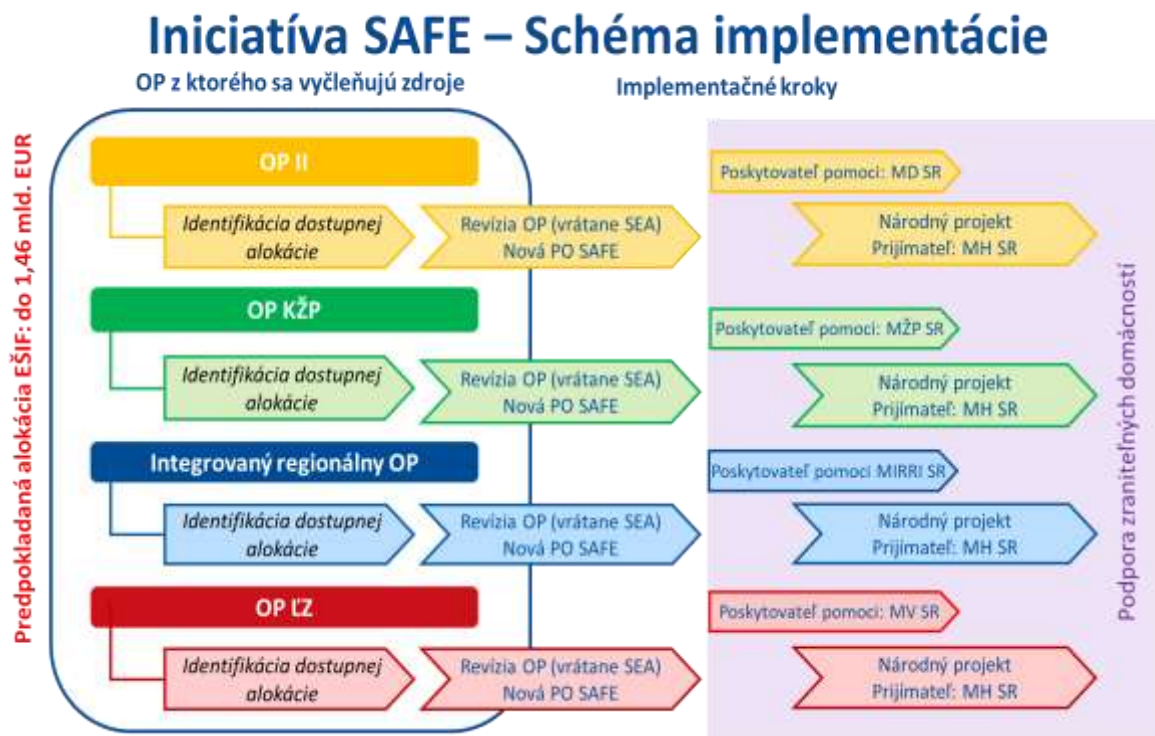
Implementácia Iniciatívy SAFE v SR bude realizovaná prostredníctvom **národných projektov**, pričom v zmysle schváleného rámca implementácie opatrení SAFE (uznesenie vlády SR č. 806/2022) bolo MH SR určené ako jediný prijímateľ Iniciatívy SAFE. V rámci každého OP, ktorý vyčleňuje časť alokácie pre Iniciatívu SAFE, bude určený 1 subjekt (RO alebo SO), ktorý bude poskytovateľom pomoci. Tento subjekt bude zároveň vykonávať funkciu platobnej jednotky pre opatrenia Iniciatívy SAFE.

MIRRI SR vypracuje vzorové vyzvanie pre národný program SAFE, na základe ktorého sa pripraví všetky národné projekty, ktoré v zmysle zákona č. 292/2014 Z. z. budú schvaľované relevantnými monitorovacími výbormi.

Jednotlivé národné projekty v rámci príslušných operačných programov budú realizované postupne tak, aby nedochádzalo k duplicitě financovania. Z operačných programov s najväčšou disponibilnou alokáciou (OP II, OP KŽP) sa predpokladá financovanie výdavkov MH SR za zimné obdobie (kompenzácia dodávateľom energií 01-03/2023 a 09-12/2023). Disponibilná alokácia ostatných operačných programov bude využitá v období 04-08/2023. V prípade OP KŽP bolo v nadväznosti na schválenie návrhu jeho zmeny monitorovacím výborom (v marci 2023) realizované strategické environmentálne hodnotenie (SEA) a národný projekt bude predložený a zazmluvnený po schválení zmeny OP KŽP Európskou komisiou (ktoré sa predpokladá v štvrtom štvrtroku 2023 2023). Konkrétne rozdelenie financovania závisí od predpokladanej výšky kompenzácie zo ŠR pre jednotlivých dodávateľov počas kalendárnych mesiacov. Východiskom sú reálne údaje za kompenzácie v prípade spotrebovaných energií za január a február, čiastočne za marec 2023 (príloha 1 tejto metodiky). V ďalšom období budú doplnené údaje za kompenzácie vyplatené za ďalšie mesiace, na základe týchto údajov bude možné určiť výšku zdrojov potrebných do konca roka 2023.

V záujme zabezpečenia deliacich línií medzi jednotlivými OP bude využívané časové rozlíšenie výdavkov, aby sa zabránilo duplicitě. V prípade ak nastane situácia, že v jednom mesiaci budú výdavky financované z viacerých operačných programov, dôjde k jednoznačnému rozdeleniu výdavkov na úrovni prijímateľa (MH SR), pričom prijímateľ poskytne detailný prepočet financovania oprávnenosti výdavkov pre konkrétne národné projekty. Detailné časové rozlíšenie výdavkov a postupnosť financovania z jednotlivých OP budú definované pri príprave národných projektov, prípadne na technickej úrovni u prijímateľa MH SR.

Schéma 1: Implementácia Iniciatívy SAFE v SR

Zabezpečenie efektívnej implementácie projektov SAFE v súlade s touto Metodikou môže vyvolať prípadnú potrebu úpravy určitých postupov v rámci Systému riadenia EŠIF, resp. implementačných dokumentov dotknutých operačných programov.

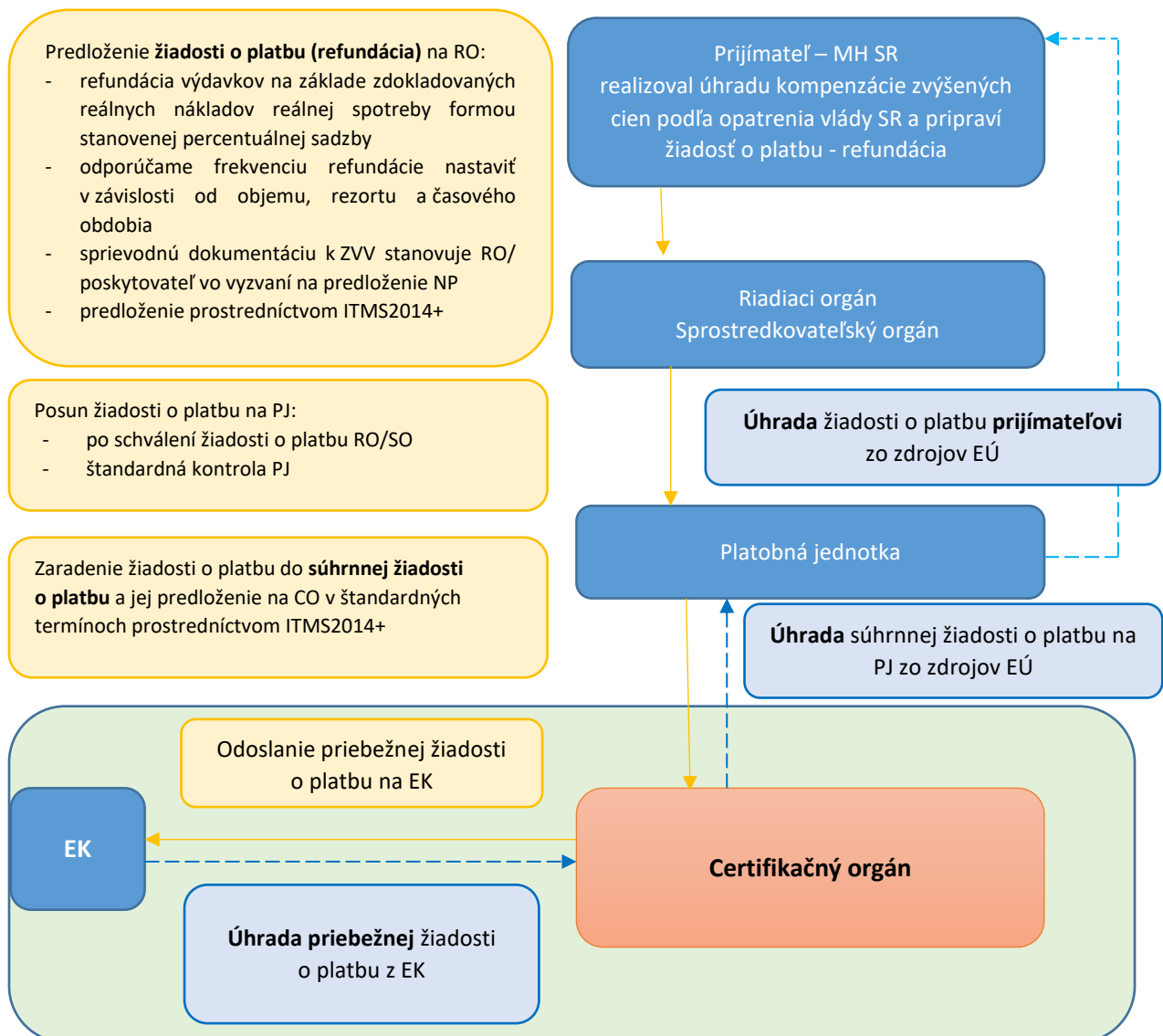
5.4. Finančné riadenie Iniciatívy SAFE v SR

V zmysle aktualizácie **Stratégie financovania** Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020 sa pre prijímateľa stanovuje **podiel zo zdrojov EÚ vo výške 100 % z celkových oprávnených výdavkov**, ako to umožňuje legislatíva EÚ.

Keďže implementačný model je založený na preplatení výdavkov prijímateľa MH SR, ktoré vynaložil na podporu zraniteľných domácnosti, bude využitý systém refundácie. Tento model nevyžaduje žiadne zmeny v oblasti finančného riadenia a je **plne v súlade so Systémom finančného riadenia štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu na programové obdobie 2014-2020**.

Tok informácií od prijímateľa až po EK a zároveň finančný tok je zobrazený na Schéme 2.

Schéma 2: Informačný a finančný tok národných projektov Iniciatívy SAFE

5.5. Vysporiadanie finančných vzťahov za prostriedky EŠIF

A. Výsledkom prehodnotenia percentuálnej sadzby (kapitola 3) môžu nastať 3 situácie:

1. Výška percentuálnej sadzby sa nemení

Vo vzťahu k deklarovateľným výdavkom v ŽoP na EK nedochádza k zmene. MIRRI SR informuje EK o tejto skutočnosti.

2. Výška percentuálnej sadzby je vyššia

Výsledkom prehodnotenia percentuálnej sadzby vykonanej v polovici roka 2023 je jej zvýšenie (viac ako 79,2 %, resp. 79,5%). V závislosti od stavu čerpania finančných prostriedkov môže RO/SO rozhodnúť o navýšení disponibilnej alokácie na úhradu výdavkov Iniciatívy SAFE až do výšky 10 % v zmysle legislatívy EÚ. V danom prípade sa navýšia NFP pre národné projekty **plne rešpektujúc podmienky stanovené vo vyzvaniach a zmluvách o poskytnutí NFP**. Následne dôjde k predloženiu nových žiadostí o platbu prijímateľom MH SR (výdavky uhradené prijímateľom do 31.12.2023) v súlade

so schémou 2 (kapitola 5.4). Tieto dodatočné výdavky je potrebné zaradiť najneskôr do poslednej súhrnnej žiadosti o platbu predkladanej certifikačnému orgánu v druhom marcovom termíne roku 2024. Certifikačný orgán následne pristúpi k deklarovaniu oprávnených výdavkov v ŽoP na EK.

3. Výška percentuálnej sadzby je nižšia

Výsledkom prehodnotenia percentuálnej sadzby vykonanej v polovici roka 2023 je jej zníženie (menej ako 79,2 %, resp. 79,5%). Na základe uvedeného dôjde k zníženiu sumy oprávnenej na financovanie z EŠIF.

Tabuľka 6: Audit trail vysporiadania finančných vzťahov (bod A.)

Por. č.	Zodpovedný subjekt	Úloha	Termín
1.	MIRRI SR v spolupráci s MPSVR SR	Informovať o zníženej percentuálnej sadzbe prijímateľa MH SR, CO, OA a poskytovateľov pomoci.	30.9.2023
2.	Poskytovatelia pomoci ²⁰	Ukončiť opätovnú administratívnu finančnú kontrolu začatú na základe podnetu od MIRRI SR (ide o výdavky 10. účtovného roka).	30.9.2023
3.	Poskytovatelia pomoci	Zaevidovať žiadosti o vrátenie vo výške určenej na vrátenie vo vzťahu k jednotlivým národným projektom.	30.9.2023
4.	Prijímateľ MH SR	Vrátiť neoprávnene poskytnuté finančné prostriedky na základe žiadosti o vrátenie.	v lehote splatnosti
5.	Certifikačný orgán	Odpočítať zodpovedajúce sumy vo výkaze výdavkov a ŽoP na EK.	v najbližšom termíne ŽoP

Zdroj: Vlastné spracovanie MF SR

B. Výsledkom prehodnotenia zúčtovania zálohových platieb za energie (skutočnej spotreby plynu a elektriny podľa vykonaných odpočtov PDS) môžu nastať 3 situácie:

1. Výška nákladov na energie sa nemení

Vo vzťahu k deklarovanim výdavkom v ŽoP na EK nedochádza k zmene. MIRRI SR informuje EK o tejto skutočnosti.

2. Výška nákladov na energie je vyššia

Keďže skutočná spotreba energií bude na základe odpočtov PDS známa až v auguste 2024, nedôjde k deklarovaniu nových (oprávnených) výdavkov v ŽoP na EK vzhľadom na termín záverečnej žiadosti o platbu na EK (júl 2024).

3. Výška percentuálnej sadzby/nákladov na energie je nižšia

²⁰ Týka sa poskytovateľov pomoci, ktorí v lehote do 30.8.2023 schválili žiadosti o platbu prijímateľa MH SR a žiadosť o platbu bola schválená v súhrnnej žiadosti o platbu. Ak žiadosť o platbu je v aktuálne predloženej súhrnnej žiadosti o platbu, RO/SO požiada o jej vyradenie a postupuje v zmysle tabuľky 5. V prípade, ak v tomto čase je žiadosť o platbu v procese schvaľovania, RO/SO vykoná korekciu oprávnenej sumy v rámci výkonu administratívnej finančnej kontroly.

Ak na základe odpočtov PDS budú v auguste 2024 skutočné náklady zraniteľných domácností na energiu nižšie, dôjde k zníženiu sumy oprávnenej na financovanie z EŠIF. Jednotlivé subjekty budú na základe informácie od prijímateľa MH SR postupovať v súlade s tabuľkou 7.

Tabuľka 7: Audit trail vysporiadania finančných vzťahov (bod B.)

Por. č.	Zodpovedný subjekt	Úloha	Termín
1.	MH SR	Informovať o nižších nákladoch na energiu na základe nižšej spotreby energií poskytovateľov pomoci, CO a OA. Vyčíslieť sumu potrebnú na vrátenie vo vzťahu k jednotlivým národným projektom.	30.8.2024
2.	Poskytovatelia pomoci	Ukončiť opätovnú administratívnu finančnú kontrolu začatú na základe podnetu a informácií od prijímateľa MH SR (ide o výdavky 10. účtovného roka).	30.9.2024
3.	Poskytovatelia pomoci	Zaevidovať žiadosti o vrátenie vo výške určenej na vrátenie vo vzťahu k jednotlivým národným projektom.	30.9.2024
4.	Prijímateľ MH SR	Vrátiť neoprávnene poskytnuté finančné prostriedky na základe žiadosti o vrátenie.	v lehote splatnosti
5.	Certifikačný orgán	Odpočítať zodpovedajúce sumy v Účtoch za 10. účtovný rok.	15.2.2025

Zdroj: Vlastné spracovanie MF SR

Na základe uvedených postupov môže dôjsť k postupnému korigovaniu oprávnenosti rovnakých výdavkov (vykonané v rôznom čase).

6. Zoznam príloh

- Príloha č. 1 Skutočná kompenzácia výdavkov MH SR zo štátneho rozpočtu za obdobie I-III/2023

Príloha č. 1:

Skutočná kompenzácia výdavkov MH SR zo štátneho rozpočtu podľa mesiacov (I-III/ 2023)

V januári 2023 boli vyplatené zálohové platby v objeme cca 175 mil. EUR, koncom februára doplatok vo výške 30,6 mil. EUR na základe reálnych nákladov, celková odhadovaná suma kompenzácií za január 2023 pre všetkých dodávateľov plynu je viac ako 205 mil. EUR.

Kompenzačné platby štátu za január 2023 (prvá zálohová platba a skutočná kompenzácia)

P.č.	Názov spoločnosti	IČO	Kompenzácia za 1/2023 v EUR
1	Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	35815256	143 006 006,90
2	ZSE Energia, a.s.	36677281	20 928 848,66
3	Východoslovenská energetika, a.s.	44483767	32 390 640,91
4	Stredoslovenská energetika, a.s.	51865467	8 254 141,85
5	Energie2, a.s.	46113177	247 952,92
6	ELGAS, s.r.o.	36314242	14 452,00
7	MAGNA ENERGIA, a.s.	35743565	414 689,79
8	RIGHT POWER, a.s.	36366544	11 760,46
9	ENERGY ONE, s.r.o.	31366937	10 380,56
10	UTYLIS, s.r.o.	46903534	95 362,74
	SPOLU		205 374 236,79

Zdroj: Vlastné spracovanie MH SR

Vo februári 2023 boli vyplatené zálohové platby v objeme cca 131,7 mil. EUR, koncom marca doplatok vo výške 67,2 mil. EUR na základe reálnych nákladov, celková odhadovaná suma za február 2023 pre všetkých dodávateľov plynu je takmer 199 mil. EUR. (denná spotreba v mesiaci február vyššia ako január – vplyv počasia)

Kompenzačné platby štátu za február 2023 (prvá zálohová platba a skutočná kompenzácia)

P.č.	Názov spoločnosti	IČO	Kompenzácia za 2/2023 v EUR
1	Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	35815256	138 491 399,84
2	ZSE Energia, a.s.	36677281	20 266 470,67
3	Východoslovenská energetika, a.s.	44483767	31 318 950,50
4	Stredoslovenská energetika, a.s.	51865467	8 007 546,99
5	Energie2, a.s.	46113177	224 211,23
6	ELGAS, s.r.o.	36314242	13 756,99
7	MAGNA ENERGIA, a.s.	35743565	402 862,11
8	RIGHT POWER, a.s.	36366544	11 133,91
9	ENERGY ONE, s.r.o.	31366937	9 041,85
10	UTYLIS, s.r.o.	46903534	91 553,65
	SPOLU		198 836 927,74

Zdroj: Vlastné spracovanie MH SR

V marci 2023 boli zatiaľ vyplatené zálohové platby v objeme cca 127 mil. EUR, doplatok by mal byť vyplatený koncom apríla na základe reálnych nákladov, celková odhadovaná suma za marec 2023 pre všetkých dodávateľov plynu je viac ako 181 mil. EUR.

Kompenzačné platby štátu za marec 2023 (prvá zálohová platba)

P.č.	Názov spoločnosti	IČO	výška 1. platby (70 %) za 3/2023 v EUR
1	Slovenský plynárenský priemysel, a.s.	35815256	88 554 427,42
2	ZSE Energia, a.s.	36677281	13 410 526,51
3	Východoslovenská energetika, a.s.	44483767	19 793 646,54
4	Stredoslovenská energetika, a.s.	51865467	5 063 728,53
5	Energie2, a.s.	46113177	146 338,96
6	ELGAS, s.r.o.	36314242	8 953,16
7	MAGNA ENERGIA, a.s.	35743565	266 467,72
8	RIGHT POWER, a.s.	36366544	6 730,54
9	ENERGY ONE, s.r.o.	31366937	5 823,28
10	UTYLIS, s.r.o.	46903534	59 067,52
	SPOLU		127 315 710,18

Zdroj: Vlastné spracovanie MH SR